

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Надя Петрова Чернева**

Филологически факултет, ПУ „Паисий Хилендарски“

на материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност „доцент“

на **Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“**

по област на висше образование област на висше образование 2. Хуманитарни науки

професионално направление 2.1. Филология (Славянски езици – Полски език)

1. В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 92/18.11.2022 г. и на интернет-страницата на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Славистика“ към Филологически факултет, участва гл. ас. д-р Димитрина Костадинова Хамзе от катедра „Славистика“ към Филологически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

2. **Общо представяне на процедурата и кандидата/ите**

Със заповед № Р-21-51 от 16. 01. 2021 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПУ по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Славянски езици – Полски език), обявен за нуждите на *Катедрата по Славистика* към Филологическия факултет.

Единствен кандидат за участие в обявения конкурс е гл. ас. д-р Димитрина Костадинова Хамзе от Катедра „Славистика“ към Филологическия факултет на ПУ.

Представеният от гл. ас. д-р Димитрина Хамзе комплект материали на хартиен и електронен носител е в пълно съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, както и с ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане (от 02. 2019 г.)

За настоящата хабилитационна процедура гл. ас. д-р Димитрина Хамзе е приложила общо 15 научни изследвания, от които 1 монография, представена като хабилитационен труд (Хамзе 2023: Хамзе, Д. *Културата на пола в пословиците* (върху материал от полската и българската паремология). Пловдив: Издателство на ПУ “Паисий Хилендарски”, 2023. ISBN 978-619-7663-47-1 (монография), 1

публикация на дисертационен труд (Хамзе 2016: Хамзе, Д. *Езикът на комичното*. София: Издателска къща „Авлига”, 2016, с. 498. ISBN 968-619-7245-12-7 (монография)), 1 публикувана книга (Хамзе 2018: Хамзе, Д. *Гротеск как интеркултурна ценност*. Beau Bassin: Lambert Academic Publishing, 2018. ISBN 978-613-9-83089-3 (книга) и 12 статии, от които 8, свързани с тематиката на хабилитационния труд, и 4 в други области на езикознанието и лингвокултурологията, демонстриращи разнообразен и богат научен и преподавателски опит. Публикациите са апробирани като доклади в научни конференции и публикувани в 11 национални и 3 международни специализирани издания и са цитирани 8 пъти. Представените научни трудове не са използвани в предходни процедури за научно или академично израстване.

Справката за спазване на минималните национални изисквания за заемане на длъжността „доцент“ показва наличие на значително по-висок брой точки по различните групи показатели (надхвърлящ минимума със 145 точки).

3. Обща характеристика на дейността на кандидата/ите

Хабилитационният труд на д-р Димитрина Хамзе *Културата на пола в пословиците* (върху материал от полската и българската паремология) е посветен на универсалната и вечна тема за взаимоотношенията между жената и мъжа в сложната мрежа на „троичното комуникативно пространство“. Изследват се *женското* и *мъжкото* като културогеми с цел да се открие амплитудата между стереотипната и нестереотипната изява на пола. Примерите от паремийните фондове на българския и полския език не са съпоставени, а са привлечени като доказателствен материал в подкрепа на авторите тези за възможна промяна в нагласите и светогледните ориентации на територията на междуполовите отношения. Разгледан е развойно-аксиологичния и прогностичен характер на оценката, вложена в пословиците от двата езика, като, според авторката, очертаните различия могат да бъдат *стимул за балансирана взаимна ко-гравитация*.

Изследва се комуникативната енергия на пословиците, криптокомуникативните им ресурси; търсят се причините за семантичната „флуидност“, амбивалентност и прагматична многофункционалност на провербиалните конструкции като *концентрирана екзистенциална и емоционална опитност*, тяхната смисловата аморфност, контекстова динамика, вариативност и скрити комуникативни послания. Оценъчните квалификации на пола са анализирани в семантичните зони красота,

любов, брак, изневяра, възраст (младост/старост), власт и управление, интелигентност (ум/глупост), трудолюбие (работливост/мързел). Акцент е поставен върху *образно-сугестивната и експресивна функция на оценката*. Като приноси могат да бъдат определени изводите за това, че *криптокомуникацията в пословиците спомага да се преосмислят определени ментални стереотипи* за мъжа и жената, създадената възможност за преоткриване и възстановяване на *симетрията между биологичен и социокултурен пол*. Изследването е иновативно и с твърдението, че чрез мъжко-женската проблематика и концептология в паремийното пространство на езика се проявяват адаптивните възможности на културата.

Представеният хабилитационен труд е безспорно иновативно, оригинално, многоаспектно (антропоцентрично, лингвокултурологично, лингвокогнитивно, етнолингвистично, социолингвистично, психолингвистично и аксиологично), пригодно за езиковата и интеркултурната комуникация научно изследване.

В статиите, свързани с проблематиката на хабилитационния труд, са представени отделни аспекти в културата на пола: *Мъжът и жената в оценъчна перспектива; Оценъчни индикации на женското и мъжкото в провербиални фрази, Ценностното изравняване на половете, Красотата като аксиологичен приоритет в мъжко-женските релации; Криптокомуникацията в мъжко-женските отношения; Амбивалентните послания на паремийните изрази в зоната на мъжко-женските отношения, Конвергентни и дивергентни импулси в мъжко-женските релации; Ценностна квалификация на опозицията младост/старост*.

Посочените публикации извън темата на хабилитационния труд са свидетелство за разностранните интереси на гл. ас. д-р Димитрина Хамзе и уменията ѝ да се справя успешно с различна лингвистична проблематика.

В книгата си *Гротеск как интеркултурна ценност утвърждава* решаващата философско-естетическа и обединителна роля на *гротеската* в глобален план – за ефективната конвергенция между народите и културите.

Сред основните достойнства на научните трудове на гл. ас. д-р Димитрина Хамзе, нейна лична заслуга, са: иновативен интердисциплинарен подход, оригиналност на научното търсене, модерна методология, задълбоченост на научния анализ, безупречна аргументация на обобщенията, креативност в извеждането на нови идеи, виртуозен емоционално-експресивен стил, социокултурна и интеркултурна компетентност.

4. Критични забележки и препоръки

Натрупаният научен и преподавателски опит са отлична предпоставка за разгръщане на творческата енергия на гл. ас. д-р Димитрина Хамзе в реализацията на научни и научноизследователски проекти, които несъмнено биха допълнили академичната ѝ биография.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, с които гл. ас. д-р Димитрина Хамзе участва в настоящия конкурс, съответстват на всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и съответния правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Наукометричните показатели са детайлно и достоверно отразени в приложената справка. Всички представени трудове са добросъвестно и изчерпателно анотирани.

След запознаване с представените научните трудове и съдържащите се в тях научни приноси имам всички основания да дам висока оценка на професионалните качества на кандидатката и без съмнения да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да избере гл. ас. д-р Димитрина Костадинова Хамзе за „доцент“ в ПУ „Паисий Хилендарски“, научна област Хуманитарни науки, ПН 2.1. Филология (Славянски езици – Полски език).

06.03.2023 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Надя Петрова Чернева)